HSSJ RESEARCH June 2024, Volume: 4, Number: 1 ISSN: 2792-0135

Health Sciences Student Journal ojs.healthssj.com

Üniversite Öğrencilerinde Makale Okuma ve Değerlendirme Bilgisinin Ölçülmesi

Measuring the Knowledge of Article Reading and Evaluation Among University Students

İrem AKOVA[1]

Yusuf Ziya GÜVEN[2]

Ulaş ÇELİK[2]

Majed H. M. ALASSA[2]

[1] Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye

[2] Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Sivas, Türkiye

Corresponding author:
İrem AKOVA, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Sivas, Türkiye

E-mail:
iremakova@cumhuriyet.edu.tr

Received/Accepted: May 2024

Conflict of interest: There is not a conflict of interest.

How to Cite
Akova, İ., Güven, Y., Z., Çelik, U., Alass, M., H., M. (2024). Üniversite Öğrencilerinde Makale Okuma ve Değerlendirme Bilgisinin Ölçülmesi. *Health Sciences Student Journal*, 4(1), 38-44.

.

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin makale yazma ve değerlendirme bilgi düzeylerini ve bu süreçte yaşadıkları zorlukları belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde tıp, diş hekimliği, ebelik, veterinerlik ve moleküler biyoloji ve genetik bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerle yürütülen bu tanımlayıcı, kesitsel çalışma, 1-15 Mayıs 2024 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Çalışma, 359 öğrenci ile tamamlandı. Veriler, sosyodemografik veri formu ve Makale Okuma ve Değerlendirme Bilgi Düzeyi (MODBD) anket formu ile toplandı ve SPSS 22.0 programında analiz edildi.

Bulgular: Öğrencilerin %81.1'inin daha önce hiç makale yazmadığı, %70.5'inin ise makale yazmak istediği tespit edildi. MODBD skoru ortalama 91.5 ± 16.9 olarak bulundu. Daha önce projede bulunan öğrencilerin bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlendi.

Tartışma: Öğrencilerin büyük bir kısmının makale yazma deneyimi olmadığı ve bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Çalışma, IMRAD yapısına aşinalık ve bilimsel etik farkındalığı gibi konularda eksiklikler olduğunu göstermektedir. Yazma becerisi eksikliği ve araştırma metodolojisi derslerinin yetersizliği, öğrencilerin yaşadığı temel zorluklar arasında yer almaktadır.

Sonuç: Lisans öğrencilerinin makale yazma ve değerlendirme bilgi düzeylerini artırmak için kapsamlı eğitim programlarına ve sürekli mentorluğa ihtiyaç vardır. Bu tür eğitimler, bilimsel etik farkındalığını ve yazma becerilerini geliştirebilir, böylece bireysel akademik başarı ve genel araştırma kalitesi artar.

Anahtar kelimeler: Üniversite Öğrencileri, Makale, İMRAD

ABSTRACT

Aim: This study aims to determine the knowledge levels of university students regarding article writing and evaluation, as well as the challenges they face in this process.

Methods: This descriptive, cross-sectional study was conducted with students from the faculties of medicine, dentistry, midwifery, veterinary medicine, and molecular biology and genetics at Sivas Cumhuriyet University between May 1-15, 2024. The study was completed with 359 students. Data were collected using a sociodemographic data form and the Article Reading and Evaluation Knowledge Level (AREKL) questionnaire and analyzed using SPSS 22.0 software.

Results: It was found that 81.1% of the students had never written an article before, while 70.5% expressed a desire to write articles. The average AREKL score was 91.5 ± 16.9. Students who had previously participated in projects had higher knowledge levels.

Discussion: A significant portion of the students lacked experience in article writing and had insufficient knowledge in this area. The study identified deficiencies in familiarity with the IMRAD structure and awareness of scientific ethics. The main challenges students faced included a lack of writing skills and insufficient research methodology courses.

Conclusion: Comprehensive training programs and continuous mentoring are needed to enhance undergraduate students' article writing and evaluation knowledge levels. Such training can improve scientific ethics awareness and writing skills, thereby increasing individual academic success and overall research quality.

Keywords: University Students, Paper, IMRAD.

© Telif hakları Sağlık Bilimleri Öğrenci Dergisine aittir.

GİRİŞ

Tıp bilimi ve diğer tüm pozitif bilimler yapılan araştırmalarla gelişir. Bu araştırmaların sonuçlarının ve ender görülen olgu örneklerinin paylaşımı bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler yoluyla olur[1]. Akademik gelişim için bilimsel araştırma yapmak kadar, yapılan bilimsel çalışmanın yayın haline getirilmesi de önemlidir. Özgün bir araştırma, iyi tasarlanmaz ise verilerin iyi bir şekilde sunulmaması ya da bulguların tutarsızlığı nedeniyle reddedilebilir[2]. Makale yazmanın bu kadar önemli olmasına rağmen, birçok genç bilim insanı, başlangıçta verilerinin nasıl makaleye döndüreceğini bilmez. Birçok araştırıcı, makale yazmayı, beraber çalıştığı kişilerin yazma tarzını taklit ederek öğrenmektedir. Oysa araştırmaların makale haline getirilmesinde oluşmuş evrensel normlar vardır[3]. Lisansüstü eğitimde makale, tez ve benzeri proje çıktıların nasıl kaleme alınacağı konusu genellikle fazla vurgulanmaz. Bu konuda daha ziyade öğrencinin araştırarak, sorarak kendini geliştirmesi istenir. Bu süreçte doğru-yanlış bilgiler edinir ve deneyimleyerek öğrenmeye çalışır[1]. Makale oluşturma aşamasında makalenin uzunluğuna ve bölümlerine, makalede doğru zaman ve dilin doğru kullanımına dikkat edilmeli; gereksiz kelime ve cümleler kullanmaktan kaçınılmalıdır[4]. Makaleler ön inceleme, bilimsel değerlendirme ve yayına hazırlama olmak üzere üç aşamalı bir süreçten geçer. Bu süreçler editör kurulu tarafından planlanır ve uygulanır. Yapılan çalışmanın nasıl bir yenilik getireceğini, bilimsel literatüre ne katacağını yeterince açıklanmamış olması makalenin reddedilmesine neden olacaktır. Editör derginin bilimsel içeriğinden sorumlu olmanın yanı sıra bilimsel kaliteyi, güvenilirliği ve etki değerini arttırmak, yanlılığı en aza indirgemek, derginin editoryal ve ticari fonksiyonlarını ayırmak, dergide oluşan okuyucu, yazarlar, hakemler, çalışmadaki insan denekler gibi öğelere saygı duymak, şeffaflık ve gizlilik arasındaki ince çizgiyi korumakla yükümlüdür[5].

Lisans düzeyinde araştırma eğitimi, mesleki uygulamalara bilimsel yöntemleri entegre etme yeteneklerini geliştirir ve eleştirel düşünmeyi teşvik eder. Çeşitli çalışmalar, lisans düzeyinde yapılan araştırmanın öğrencilerde araştırmaya karşı olumlu bir tutum oluşturduğunu ve kariyerlerinde araştırma faaliyetlerine katılımlarını desteklediğini göstermektedir[6–8]. Ayrıca, öğrenciler üniversitedeki araştırma gruplarının üretkenliğine katkıda bulunabilir[9–11]. Bu, eğitim sırasında araştırma faaliyetlerine katılımın hem eğitim hem de kariyer açısından önemli olduğunu ortaya koyar[6,8,10]. Çalışmamızda üniversite öğrencilerinin makale oluşturmanın amacı ve önemine, yazım ve yayın aşamasında dikkat edilmesi gereken hususları ne kadar bildiğini ve nerelerde eksik olduklarını öğrenmeyi amaçladık.

YÖNTEM

Çalışmanın etik onayı Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan 18.04.2024 tarihinde Karar no:2024/04-19 ile alınmıştır. Tanımlayıcı, kesitsel tipteki bu çalışma 1 Mayıs 2024- 15 Mayıs 2024 tarihleri arasında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi tıp (1657 öğrenci), diş hekimliği (754 öğrenci), ebelik (449 öğrenci), veterinerlik (518 öğrenci) ve moleküler biyolojik ve genetik (341 öğrenci) öğrencileriyle yürütüldü. Bu fakülte ve bölümlerde öğrenim gören toplam öğrenci sayısı 2023-2024 öğrenim dönemi için 3719'dur. Minimum örneklem büyüklüğü OpenEpi (Versiyon 3) programında n = [DEFF*Np(1-p)]/ [(d2/Z21-α/2*(N-1)+p*(1-p)] formülü kullanılarak [N= 3719, etki değeri d= %5, güven aralığı= %95, p= %50] 349 olarak hesaplandı. Bir tabaka olarak kabul edilen her bir fakülte/bölüm öğrenci sayısı hesaplanarak ve örneklem sayısına oranlanarak, her bir fakülte/bölüm örneğe girecek öğrenci sayısı belirlendi. Çalışma için herhangi bir dışlama kriteri belirlenmedi.

© Copyright belongs to Health Sciences Student Journal.

Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere çalışma hakkında bilgi verildi ve elektronik bilgilendirilmiş onamları aldı. Veri toplama süreci Helsinki Bildirgesi kurallarına uygun olarak gerçekleştirildi. Veri toplama araçları araştırmacılar tarafından Google Forms uygulamasıyla çevrimiçi olarak katılımcılara uygulatıldı ve katılımcılara WhatsApp messenger program aracılığıyla ulaştırıldı.

Araştırma verilerini elde etmek için sosyodemografik veri formu ve Makale Okuma ve Değerlendirme Bilgi Düzeyi (MODBD) anket formu kullanıldı.

Sosyodemografik veri formu yaş, cinsiyet, fakülte, sınıf, sigara kullanımı, alkol kullanımı, akademik başarı, ailenin aylık ortalama geliri, devamlı yaşanılan/ailenin yaşadığı yer, öğrencinin kaldığı yer, anne ve babanın eğitim durumunun sorgulandığı toplam 12 sorudan oluşmaktaydı.

Öğrencilerin makale okuma ve değerlendirme bilgisinin ölçülmesi amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan MODBD anket formu kullanıldı[12–15]. Anket toplam 44 sorudan oluşmakta olup ilk 40 maddesi beşli likert tipindedir (1=kesinlikle katılıyorum, 2= katılıyorum, 3=kararsızım, 4=katılmıyorum, 5=kesinlikle katılmıyorum)[16]. 10, 11, 15, 18, 19, 23, 27, 29, 30 ve 36 numaralı sorular ters puanlandı. Toplam puan arttıkça bilgi düzeyi azalmaktaydı. Bu çalışma için ölçeğin Cronbach's alpha değeri 0.94 bulundu.

Çalışmamızdan elde edilen veriler SPSS 22.0 programı ile değerlendirildi. Değerlendirmede ortalama, standart sapma ve yüzdelik dağılımı gibi tanımlayıcı istatistikler hesaplandı. Verilerin normalliğine Kolmogorov-Simirnov testi ile bakıldı. Veriler parametrik şartları sağladığından independent sample t test ve F testi (ANOVA) ile analiz edildi. Yanılma düzeyi 0,05 olarak alındı.

BULGULAR

Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri Tablo 1'de verilmektedir. Toplamda 359 öğrenciye ulaşıldı. Öğrencilerin yaş ortalaması 20,8±1,9 (Min=18, Max=35) idi ve çoğunluğu (n=118, %32,9) tıp fakültesinde öğrenim görmekteydi ve üçüncü sınıfta okumaktaydı (n=126, %35,1). Kızlar (n=277, %77,2), sigara kullanmayanlar (n=301, %83,8), alkol kullanmayanlar (n=318, %88,6), akademik başarısını 3 ve üzeri olarak beyan edenler (n=227, %63,2), ailesinin gelir düzeyi gideriyle eşit olanlar (n=230, %64,1), ailesi il merkezinde yaşayanlar (n=254, %70,8), öğrenci evinde yaşayanlar (n=346, %96,4), annesinin (n=159, %44,3) ve babasının (n=150, %41,8) eğitim düzeyi ortaöğretim/lise olanlar çoğunluktaydı (Tablo1).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri (n=359).

Yaş (yaş) (Ortalama ± SD)	20.8 ± 1.8	
	n	**%**
Cinsiyet		
Erkek	82	22.8
Kız	277	77.2
Fakülte		
Tıp	118	32.9
Diş hekimliği	100	27.9
Ebelik	87	24.2
Diğer	54	15.0
Sınıf		
1	91	25.3
2	119	33.1
3	126	35.1
4	21	5.8
5	2	0.6
Akademik başarı		
1-2	9	2.5
2-3	123	34.3
3 ve üzeri	227	63.2
Yaşadığı yer		
Aile yanı	3	0.8
Yurt	10	2.8
Öğrenci evi	346	96.4
Sigara kullanımı		
Hayır	301	83.8
Evet	58	16.2
Alkol kullanımı		
Hayır	318	88.6
Evet	41	11.4
Ailenin yaşadığı yer		
İl merkezi	254	70.8
İlçe/köy	105	29.2
Ailenin aylık gelir düzeyi		
Gelir giderden az	35	9.7
Gelir giderle eşit	230	64.1
Gelir giderden fazla	94	26.2
Anne eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/ilköğretim	112	31.2
Ortaöğretim/lise	159	44.3
Üniversite ve üzeri	88	24.5
Baba eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/ilköğretim	61	17.0
Ortaöğretim/lise	150	41.8
Üniversite ve üzeri	148	41.2

**SD* Standart deviyasyon

© Telif hakları Sağlık Bilimleri Öğrenci Dergisine aittir.

Tablo 2'de öğrencilerin makale yazma ve projede bulunma durumlarının dağılımı ve bunlarla ilgili düşünceleri sunulmaktadır. 291 kişi (%81,1) daha önce makale yazmamıştı ve 189 kişi (%52,6) daha önce projede bulunmamıştı. Fakat öğrencilerin %70,5'i (n=253) makale yazmak istediğini, %76,3'ü (n=274) ise proje yapmak istediğini beyan etti (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin makale yazma ve projede bulunma durumlarının dağılımı ve bunlarla ilgili düşünceleri (n=359).

	Evet		Hayır	
Soru	**n**	**%**	**n**	**%**
Hiç makale yazdınız mı?	68	18.9	291	81.1
Hiç projede bulundunuz mu?	170	47.4	189	52.6
Makale yazmak ister misiniz?	253	70.5	106	29.5
Proje yapmak ister misiniz?	274	76.3	85	23.7

Makale okuma ve değerlendirme bilgi düzeyi anket formundaki soruları doğru yanıtlayan öğrencilerin dağılımı Tablo 3'te gösterilmektedir. MODBD ile ilgili öğrencilere yöneltilen 40 sorudan beş soru (5., 16., 17., 18. ve 35. sorular) hariç diğer 35 soruya öğrencilerin yarıdan fazlası doğru cevap verdi. 'Tıbbi literatürü taramak klinisyenlere yarar sağlar.' sorusu (n=310, %86,4) en çok doğru cevaplanan soruydu. Doğru cevaplanma yüzdesi en düşük olan soru ise 'Hipotezde kontrol edilmeyen değişkenlerin olması makaleye olan güveni arttırır.' (n=125, %34,8) sorusuydu (Tablo 3).

Tablo 3. Makale okuma ve değerlendirme bilgi düzeyi anket formundaki soruları doğru yanıtlayan öğrencilerin dağılımı*

Soru	**n**	**%**
1. Tıbbi literatürü taramak klinisyenlere yarar sağlar.	310	86.4
2. Yazım hataları tarama sonuçlarını etkiler	306	85.2
3. Tarama sonuçlarında daha fazla bilgi etmek için eş anlamlı kelimeler kullanılır	234	65.2
4. Taramayı daha spesifik hale getirmek için sembol, tırnak işareti kullanılır.	262	73.0
5. Çalışma yapacak yazarların finansal, kurumsal, kişisel çıkarları belirtmelerine gerek yoktur.	162	45.1
6. Özet bölümü makalenin ücretsiz ulaşılabilen bölümü olması sebebiyle çoğu okuyucu sadece özet bölümünü okumaktadır.	258	71.9
7. Özet kısmında anahtar kelimeler bulunur.	282	78.6
8. Özet bölümünde zaman kullanımı yazara bağlıdır.	231	64.3
9. Bilimsel makale süreci bittikten sonra dergi seçimine karar verilir.	216	60.2
10. Her bölümde kaynak belirtmeye gerek yoktur.	257	71.6
11. Bir makalede birden fazla yazar varsa dil bütünlüğüne gerek yoktur.	260	72.4
12. Giriş bölümünde ne kadar kaynak olursa o kadar iyidir.	166	46.2
13. Bir makale de ne kadar alıntı varsa o kadar iyidir.	147	40.9
14. Tartışma bölümünde giriş bölümündeki sorunun cevabı ve kanıtların nasıl desteklendiği anlatılır.	247	68.8
15. Tartışma bölümünde karşılaştırma yapılırken yüzeysel olunmalıdır.	215	59.9
16. Editör derginin bilimsel içeriğinden sorumlu değildir; sadece derginin editoryal ve ticari fonksiyonlarını ayırmakla yükümlüdür.	136	37.9
17. Hipotezde kontrol edilmeyen değişkenlerin olması makaleye olan güveni arttırır.	125	34.8
18. Makaleler çeşitli nedenlerle reddedilmekte olup editörün makaleyi reddetme yetkisi bulunmamaktadır.	176	49.0
19. Bilimsel bir makalenin değerlendirilmesinde dergi editörünün sorumluluk üstlenmesine gerek yoktur.	215	59.9
20. Çok sayıda bilimsel makale okumak genç yazarların kendini geliştirmesi açısından önemlidir.	247	68.8
21. Makalede kaynak gösterimi yazarın hipotezini desteklemesi, dengeli ve tutarlı olması bakımından çok önemlidir.	250	69.6
22. Makalenin tartışma bölümünün sıkıcı olmamasına tam tersine keyifle okunabilmesine dikkat edilmelidir.	249	69.4
23. Makalenin başlığını yazarken ne kadar çok sıfat ve isim tamlaması kurarsak makaleyi o kadar çekici kılar.	213	59.3
24. Makalenin özet kısmı en az kelimeyle en fazla bilginin aktarılabildiği; ilgili ve önemli bilgilerin yer aldığı kısım olmalıdır.	249	69.4
25. Makalede anahtar kelimelerin seçimi o makalenin indekslenmesi ve bulunmasında yararlı olabilir	247	68.8
26. Makalenin giriş kısmı okuyucuyu makaleye çekmek içindir.	243	67.7
27. Makale yazarken dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi de ne kadar yoğun emek harcayarak yazdığımız bilgiler olsa da eğer gereksiz ve kafa karıştırıcı ise bu bilgileri silmekten kaçınmamalıyız.	241	67.1
28. Makalenin materyal ve metot kısmı bir bilimsel çalışma için temel noktalardan birisi olan "tekrar edilebilirlik-yinelenebilirlik" açısından çok önemlidir.	218	60.7

© Copyright belongs to Health Sciences Student Journal.

29. Makalenin tartışma bölümünde anlaşılması zor bile olsa konunun en ince ayrıntısına inerek bolca kitabi bilgiler verilmesinden kaçınılmamalıdır.	216	60.2
30. Makalenin tartışma kısmında kanıtsız çıkarımların veya spekülasyonların yeri yoktur.	219	61.0
31. Makalede yazım çok önemlidir.	262	73.0
32. Makale, kabul edilegelmiş yargıların değiştirilmesi amacıyla, yeni bulguların ışığında yazılan yazılardır.	202	56.3
33. Bütün deneyler bir eleştiri değildir.	194	54.0
34. Makale, ne kadar yeni bilgi barındırıyor ise o nispette değerlidir.	181	50.4
35. Metot bölümü tüm makale içinde en detaylı yazılması gereken bölümdür.	165	46.0
36. Bir araştırmanın metot bölümünde araştırmanın başkaları tarafından da yapılmaması için araştırmanın tüm detayları verilmemelidir.	205	57.1
37. Makalede kısaltma bir kez tanımlandıktan sonra yeniden tanımlanmaz	185	51.5
38. Başlık, okuyucuya genel bir değerlendirme yapmaya olanak sağlayacak anahtar kelimeleri içermelidir.	239	66.6
39. Çalışmanın amaç ve hipotezi giriş bölümünde okuyucuya sunulur.	241	67.1
40. Bazen deney protokolleri şekilsel olarak da ifade edilir.	222	61.8

*'Kesinlikle katılıyorum', 'Katılıyorum' cevapları doğru, diğerleri yanlış olarak kabul edildi (Ters puanlanan sorularda tam tersi uygulandı).

Tablo 4'te öğrencilerin sosyodemografik ve makale/proje yazmayla ilgili özelliklerinin makale okuma ve değerlendirme bilgi düzeyi skoruna göre dağılımı yer almaktadır. Öğrencilerin MODBD skoru 91,5 ± 16,9 (min=40, max=133) idi. Daha önce projede bulunanların (0,036) ve ilerde bir projede bulunmak isteyenlerin (0,023) bilgi düzeyi daha yüksekti (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin sosyodemografik ve makale/proje yazmayla ilgili özelliklerinin makale okuma ve değerlendirme bilgi düzeyi skoruna göre dağılımı (n=359).

	Makale Okuma ve Değerlendirme Bilgi Düzeyi skoru Ort ± SD	**p***
Total (min=40, max=133)	91.5 ± 16,9	
Değişkenler		
Cinsiyet		
Erkek	91.9 ± 17.7	0.795
Kadın	91.3 ± 16.8	
Fakülte		
Tıp	91.0 ± 15.6	
Diş hekimliği	94.8 ± 16.8	0.120
Ebelik	89.5 ± 19.8	
Diğer	89.4 ± 14,6	
Sınıf		
1	90.7 ± 15.8	
2	94.8 ± 17.3	
3	89.9 ± 17.1	0.051
4	84.1 ± 16.1	
5	106.0 ± 7,1	
Akademik başarı		
1-2	81.2 ± 24.1	
2-3	93.2 ± 16,6	0.091
3 ve üzeri	90.9 ± 16,8	
Yaşadığı yer		
Aile yanı	91.7 ± 25.3	
Yurt	85.7 ± 22.4	0.554
Öğrenci evi	91.6 ± 16.8	
Sigara kullanımı		
Hayır	91,2 ± 16,	0.565
Evet	92,6 ± 18,4	
Alkol kullanımı		
Hayır	91,5 ± 17.2	0.861
Evet	91,0 ± 15,3	
Ailenin yaşadığı yer		
İl merkezi	90.9 ± 15,9	0.446
İlçe/köy	92.6 ± 19.4	
Algılanan gelir düzeyi		
Gelir giderden az	94.4 ± 19.1	
Gelir giderle eşit	91.1 ± 17.8	0.567
Gelir giderden fazla	91.2 ± 13.9	
Anne eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/ilköğretim	91.1 ± 18.1	0.943
Ortaöğretim/lise	91.5 ± 17.8	
Üniversite ve üzeri	91.9 ± 13.4	
Baba eğitim düzeyi		
Okuryazar değil/ilköğretim	90.1 ± 17.1	0.895
Ortaöğretim/lise	91.2 ± 16.6	
Üniversite ve üzeri	91.9 ± 17.3	
Daha önce makale yazma durumu		
Evet	89.6 ± 17.4	0.312
Hayır	91.9 ± 16,9	
Daha önce projede bulunma durumu		
Evet	89.4 ± 17.2	**0.036**
Hayır	93.2 ± 16.6	
Makale yazmak isteme durumu		
Evet	90.5 ± 15.7	0.115
Hayır	93.9 ± 19.6	
Projede bulunmak isteme durumu		
Evet	90.3 ± 16.4	**0.023**
Hayır	95.3 ± 18.2	

**Ort* Ortalama, *SD* Standart deviyasyon,

*Independent sample t test ve One-way ANOVA kullanıldı.

© Telif hakları Sağlık Bilimleri Öğrenci Dergisine aittir.

TARTIŞMA

İyi dergilerde yayınlanmak, akademik performansın ve başarının değerlendirilmesinde önemli bir ölçüttür. Ancak pratik ve dil engelleri, özellikle yeni başlayanlar için yazma ve yayınlama yeteneğini sınırlayabilir[17]. Bu çalışma, lisans öğrencilerinin makale yazma ve değerlendirme bilgi düzeylerinin incelenmesi ve bu konuda yaşadıkları zorlukların belirlenmesi açısından önemli bulgular sunmaktadır. Veriler, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'nde farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilerden elde edilmiştir ve bulgular, literatürdeki diğer çalışmalarla kıyaslandığında dikkate değer benzerlikler ve farklılıklar ortaya koymaktadır.

Çalışmamızda, öğrencilerin büyük bir kısmının (%81.1) daha önce hiç makale yazmamış olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, literatürde sıklıkla vurgulanan, lisans düzeyinde araştırma ve yazma deneyiminin eksikliği ile örtüşmektedir[18]. Hırvat cerrahlar arasında yapılan bir çalışma, benzer şekilde, katılımcıların büyük çoğunluğunun tıbbi yazılar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını ortaya koymuştur[19]. Şiraz'daki lisans ve lisansüstü tıp öğrencileri arasında yapılan başka bir araştırma da, öğrencilerin araştırma konusunda olumlu bilgi sergilediklerini ancak tutumlarının yetersiz olduğunu göstermiştir[15].

Makale yazma konusunda en yaygın formatlardan biri olan IMRAD (Giriş, Yöntem, Bulgular, Tartışma) yapısı, çalışmamızda da ele alınmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun genel metin yapısının farkında olduğu, ancak önemli bir kısmının metin bölümlerini yazarken anahtar kavramlar konusunda bilgi sahibi olmadığı veya kararsız olduğu görülmüştür. Bu bulgu, IMRAD yapısının disiplinler arası farklılıklarına ve öğrencilerin bu yapıya aşinalık düzeyine dikkat çekmektedir. IMRAD yapısının net bir şekilde anlaşılmaması, öğrencilerin makale yazarken karşılaştıkları zorlukları artırmakta ve eğitim sürecinde sürekli mentorluğun önemini vurgulamaktadır[18,20].

Bilimsel suiistimal ve etik konular, çalışmamızın önemli bulguları arasında yer almaktadır. Öğrencilerin %50'sinin tahrifat ve uydurmayı tanımlayıp ayırt edebilmişken, %75'inin intihalleri ayırt edebilmesi, önemli bir oranın farklı suiistimal türleri hakkında net olmadığını göstermektedir. Uluslararası tıp dergileri editörleri komitesi (ICMJE) kriterlerine yönelik farkındalık da benzer şekilde düşüktür[14,21]. Bu durum, literatürde belirtilen, yazarlık kriterlerinin ve bilimsel etik kurallarının genellikle yetersiz anlaşıldığına dair bulgularla uyumludur .

Çalışmamızda, öğrencilerin makale yazma konusunda yaşadığı en büyük zorluklar arasında yazma becerisi eksikliği, araştırma metodolojisi derslerinin yetersizliği ve lisans eğitimi sırasında araştırma deneyimi eksikliği yer almaktadır[22–24]. Bu bulgular, literatürdeki diğer çalışmalarla uyumlu olup, eğitim ve mentorluğun önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Avrupalı araştırmacılar arasında yapılan bir çalışma, yazma veya göndermek için zaman eksikliğini ve İngilizce ve yazma becerilerinin sınırlı olduğunu tespit etmiştir[25] . Eğitim çalıştayları, makale yazma becerilerini geliştirmek ve yayınlanmasını kolaylaştırmak için etkili müdahalelerden biri olarak görülmektedir .

SONUÇ

Sonuç olarak, lisans öğrencilerinin makale yazma ve değerlendirme bilgi düzeylerinin artırılması için kapsamlı eğitim programlarına ve sürekli mentorluğa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür eğitim programları, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede ve bilimsel etik konusunda farkındalıklarını artırmada önemli bir rol oynayabilir. Bu, hem bireysel akademik başarıyı hem de genel araştırma kalitesini yükseltecektir.

TEŞEKKÜR

Yardımlarından dolayı Dr. Öğr.Üyesi Rümeysa Yılmaz Göç'e ve gönüllü olarak anketlere katılan bütün öğrencilere teşekkür ederiz.

© Copyright belongs to Health Sciences Student Journal.

KAYNAKLAR

1. Çivilibal M. Bilimsel bir makale nasil yazihr ve yayimlanir? Haseki Tip Bulteni. 2013;51.
2. Tomaska L. Teaching how to prepare a manuscript by means of rewriting published scientific papers. Vol. 175, Genetics. 2007.
3. BÜYÜKAFŞAR K. Sağlık bilimleri alanında bilimsel makale yazma teknikleri. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2017;
4. Keshav S. How to read a paper. Vol. 37, Computer Communication Review. 2007.
5. Winck JC, Fonseca JA, Azevedo LF, Wedzicha JA. To publish or perish: How to review a manuscript. Revista Portuguesa de Pneumologia (English Edition). 2011;17.
6. Hunskaar S, Breivik J, Siebke M, Tømmers K, Figenschau K, Hansen JB. Evaluation of the medical student research programme in Norwegian medical schools. A survey of students and supervisors. BMC Med Educ. 2009;9.
7. Funston G, Piper RJ, Connell C, Foden P, Young AMH, O'Neill P. Medical student perceptions of research and research-orientated careers: An international questionnaire study. Med Teach. 2016;38.
8. Stone C, Dogbey GY, Klenzak S, Van Fossen K, Tan B, Brannan GD. Contemporary global perspectives of medical students on research during undergraduate medical education: a systematic literature review. Vol. 23, Medical Education Online. 2018.
9. Griffin MF, Hindocha S. Publication practices of medical students at British medical schools: Experience, attitudes and barriers to publish. Med Teach. 2011;33.
10. Van Eyk HJ, Hooiveld MHW, Van Leeuwen TN, Van Der Wurff BLJ, De Craen AJM, Dekker FW. Scientific output of Dutch medical students. Med Teach. 2010;32.
11. Cursiefen C, Altunbas A. Contribution of medical student research to the Medline®-indexed publications of a German medical faculty. Med Educ. 1998;32.
12. Mayyas F, Alzoubi K. Awareness and knowledge of manuscript writing and research integrity: A cross sectional survey among graduate students. Heliyon. 2022;8.
13. Pittman J, Stahre M, Tomedi L, Wurster J. Barriers and facilitators to scientific writing among applied epidemiologists. Journal of Public Health Management and Practice. 2017;23.
14. Alshogran OY, Al-Delaimy WK. Understanding of International Committee of Medical Journal Editors Authorship Criteria Among Faculty Members of Pharmacy and Other Health Sciences in Jordan. Journal of Empirical Research on Human Research Ethics. 2018;13.
15. Memarpour M, Fard AP, Ghasemi R. Evaluation of attitude to, knowledge of and barriers toward research among medical science students. Asia Pac Fam Med. 2015;14.
16. Cohen L, Manion L, Morrison K. Research Methods in Education. Research Methods in Education [Internet]. 2002 [cited 2024 May 21]; Available from: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780203224342/research-methods-education-louis-cohen-lawrence-manion-keith-morrison
17. Jirge P. Preparing and Publishing a Scientific Manuscript. Vol. 10, Journal of Human Reproductive Sciences. 2017.
18. Mayyas F, Alzoubi K. Awareness and knowledge of manuscript writing and research integrity: A cross sectional survey among graduate students. Heliyon. 2022;8.
19. De Faoite D, Bakota B, Starešinić M, Kopljar M, Cvjetko I, Dobrić I. Awareness, attitudes, and perceptions of Croatian-based orthopedic and trauma surgeons toward scientific manuscripts, publishing internationally and medical writing. Results of an online questionnaire. Coll Antropol. 2013;37.
20. Liumbruno GM, Velati C, Pasqualetti P, Franchini M. How to write a scientific manuscript for publication. Blood Transfusion. 2013;11.
21. Reyes B H. The relevance of the International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) for medical publishing and research. Rev Med Chil. 2014;142.
22. Arrazola J, Polster M, Etkind P, Moran JS, Vogt RL. Lessons Learned From an Intensive Writing Training Course for Applied Epidemiologists. Public Health Reports. 2020;135.
23. Misra DP, Agarwal V. Integrity of clinical research conduct, reporting, publishing, and post-publication promotion in rheumatology. Vol. 39, Clinical Rheumatology. 2020.
24. Kretser A, Murphy D, Dwyer J. Scientific integrity resource guide: Efforts by federal agencies, foundations, nonprofit organizations, professional societies, and academia in the United States. Crit Rev Food Sci Nutr. 2017;57.
25. Duracinsky M, Lalanne C, Rous L, Dara AF, Baudoin L, Pellet C, et al. Barriers to publishing in biomedical journals perceived by a sample of French researchers: Results of the DIAzePAM study. BMC Med Res Methodol. 2017;17.

© Telif hakları Sağlık Bilimleri Öğrenci Dergisine aittir.